

VOORTGANG RISICO'S

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Voortgang risico's

Voor de 3e bestuursrapportage 2023 zijn de gemeentelijke risico's opnieuw beoordeeld voor de laatste 2 maanden van 2023.

Internationaal zien we dat de spanningen en de risico's toenemen. De oorlog in Oekraïne duurt voort en het conflict in het Midden Oosten breidt zich fors uit. Deze ontwikkelingen hebben ook gevolgen voor de wereldeconomie en dus ook onze economie, denk maar eens aan een stijging van de energieprijzen. Gelet op deze onzekerheden neemt het belang om de gemeentelijke risico's en weerstandscapaciteit op orde te hebben toe. Alleen zo kunnen de huidige en toekomstige risico's worden opgevangen.

De krapte op de arbeidsmarkt, zoals ook al gemeld bij de 2e bestuursrapportage 2023, blijft een serieus probleem waar we als gemeente tegen aan blijven lopen. Bij het opstellen van de begroting 2023 was dit niet in deze mate voorzien.

Verder is ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2023 het risico bij de jeugdzorg toegenomen. Het risico op dit terrein werd oorspronkelijk ingeschat op € 0,8 miljoen. Het risico bij de jeugdzorg is echter op basis van de laatste gegevens opgelopen naar € 2,2 miljoen. Zie hiervoor de toelichting bij programma 3 (risico's en ontwikkelingen).

In de toelichting van tabel 2 vindt u informatie over de risico's, beheersmaatregelen en andere ontwikkelingen.

In tabel 1 treft u de wijze van berekening van een risico aan:

1. Kans
2. Gevolg

Tabel 1				
Kans		Score Kans	Gevolg	Score Gevolg
> 10 jaar	10%	1	X < € 50.000	1
5 jaar < x < 10 jaar	30%	2	€ 50.000 < x < € 200.000	2
2 jaar < x < 5 jaar	50%	3	€ 200.000 < x < € 500.000	3
1 jaar < x < 2 jaar	70%	4	€ 500.000 < x < € 1.000.000	4
X < 1 jaar	90%	5	X > 1.000.000	5

De risicoscore wordt als volgt berekend:

Een risico dat zich 1 maal in de 3 jaar kan voordoen met een gevolg van € 250.000 krijgt voor kans een 3 en voor gevolg een 3 en scoort dus $3 \times 3 = 9$.

Een risico dat zich 1 maal in de 2 jaar kan voordoen met een gevolg van € 600.000 krijgt voor kans een 4 en voor gevolg een 4 en scoort dus $4 \times 4 = 16$.

In de hiernavolgende tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste gemeentelijke risico's. Het betreft hier risico's waarvan de omvang hoger is dan € 0,3 miljoen. De risico's zijn extern van karakter. Het betreft een totaalbedrag van € 12,85 miljoen (€ 11,85 miljoen in de 2e bestuursrapportage 2022) aan incidentele risico's. De structurele risico's bedragen € 1,3 miljoen (was eveneens € 1,3 miljoen in de 2e bestuursrapportage 2022).

Tabel 2: Top 10 risico's (in miljoenen euro's)				
Omschrijving risico (omschrijving beheersmaatregel)	Effect	Kans	BSc	NSc
1. Onvoldoende beschikking over kwalitatief en kwantitatief personeel (Strategische personeelsplanning – Monitoring budget loonkosten – werving op basis van toekomstige talenten).	€ 2,5 (i)	90%	25	25
2. Hogere kostenstijgingen investeringen MIP door stijging inflatie en gevolgen van de oorlog in Oekraïne. (Doorberekenen prijsstijgingen waar mogelijk).	€ 2,0 (i)	90%	25	25
3. Hogere kosten Jeugdzorg (2 maandelijks monitor)	€ 2,2 (s)	70%	16	16
4. Aantrekken van leningen wordt als gevolg van de stijging van de rente boven de 2,5% duurder dan geraamd in de begroting (Anticiperen op rentestijging – kasgeldfinanciering toepassen).	€ 2,5 (i)	50%	15	15
5. Daling inkomsten uit het gemeentefonds als gevolg van een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026 en de terugval van de rijksvergoeding van 2025 naar 2026 (monitoring ontwikkelingen rijksoverheid, gemeentefonds en lobby VNG).	€ 1,5 (s)	50%	15	15
6. De BUIG-uitkering van het rijk neemt af of de uitkeringslasten stijgen door een toename van het aantal cliënten. (De inzet van re-integratie- en poortwachters-instrumenten waardoor het aantal cliënten wordt beperkt).	€ 0,8 (i)	70%	20	16
7. Financiële tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen. (Nauwgezet volgen ontwikkelingen gemeenschappelijke regelingen en bijsturen waar mogelijk).	€ 1,0 (i)	70%	16	12
8. Als gevolg van het stopzetten van de gaslevering door Rusland blijven de energieprijzen volatiel. Inmiddels zijn maatregelen (LNG import en energiebesparing) getroffen om de sterke stijging te verminderen. Maar desondanks blijft er een hoge mate van onzekerheid bestaan over de energierekening van de gemeente en aan de gemeente gelieerde organisaties (monitoring ontwikkelingen).	€ 1,2 (i)	50%	20	15
9. De invoering van de Omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend zoals: mogelijke leges derving, veranderende samenwerking met derden, onzekerheid over de te verwachten kosten, software aanpassingen en nieuwe juridische procedures. Inmiddels is bekend dat 1 januari 2024 de nieuwe wet ingaat. (Projectgroep bereid de invoering van de Omgevingswet voor).	€ 1,0 (i)	50%	12	12
10. Opvang oorlogsvluchtelingen Oekraïne (Compensatie rijk)	€ 0,5 (i)	50%	9	9
* BSc = Bruto Score risico				
* NSc = Netto Score risico				

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	Bedrag in €
1. Algemene Reserve (stand na 2e bestuursrapportage 2023)	32.424.000
2. Onbenutte belastingcapaciteit OZB	6.800.000
3. Onvoorzien	0
4. Stille reserves	1.000.000
5. Vrij aanwendbaar deel bestemmingsreserves	1.000.000
Totaal	41.224.000

De weerstandscapaciteit is in de afgelopen periode gestegen van € 39,7 miljoen naar € 41,2 miljoen vooral als gevolg van een hogere algemene reserve. Deze stijgt van € 30,5 miljoen naar € 32,4 miljoen (afgerond) door het saldo van de 2e bestuursrapportage. Het risicobedrag is in de afgelopen periode opgelopen van afgerond € 14,2 miljoen naar € 14,5 miljoen. Dit is het benodigde bedrag om de risico's verantwoord, dat wil zeggen met een zekerheid van 90%, af te dekken.

Het effect van de toename van de weerstandscapaciteit is verhoudingsgewijs nagenoeg gelijk aan het effect van de toename van het risicobedrag. Als gevolg hiervan komt de ratio op basis van een voorlopige berekening opnieuw uit op 2,8 (€ 41,2 miljoen/ € 14,5 miljoen). Bij de 2e bestuursrapportage 2023 bedroeg de ratio ook 2,8.

In termen van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement komt een ratio van 2,8 overeen met de classificatie goed (> 2 = goed). Dit was ook goed in de begroting 2023.